

Nárai község fejlesztési tevékenysége, különös tekintettel az óvoda fejlesztésére a 2020-2022. években

**Belső konzulens:
Dr. Csanádi Ágnes
egyetemi docens**

**Külső konzulens:
László Szilvia
adóügyi ügyintéző**

**Skultéti Beatrix
Felsőoktatási szakképzés
Levelező tagozat
Pénzügy és számvitel
Vállalkozói szakirány**

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZERZŐI NYILATKOZAT A DOLGOZAT BENYÚJTÁSÁHOZ*

Hallgató neve:	Skultéti Beatrix		
Képzési szint:	felsőoktatási szakképzés		
Szak:	Pénzügy és számvitel		
Szakirány (ha van):	Vállalkozói		
Neptun kód:	FENBAV	Védés éve:	2023
Dolgozat címe:	Nárai község fejlesztési tevékenysége, különös tekintettel az óvoda fejlesztésére a 2020-2022. években		
Egyetemi témavezető:	Dr. Csanádi Ágnes		
Gyakorlóhelyi konzulens:	László Szilvia		
Öt kulcsszó a dolgozatról:	településfejlesztés, önkormányzat, kockázatelemzés, indikátorok, finanszírozás		

Kérjük a szerzői döntésnek megfelelő opciót aláhúzni:

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy a záródolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

A hozzájárulás szerzői feltételei:

- a dolgozat magáncélra letölthető, a forrás megjelölésével szabadon idézhető, de az idézés szokásos terjedelmét meghaladó felhasználás (átvétel) tilos,
- hozzájárulásom időtartamra nem korlátozott és bármikor visszavonható.

(Hozzájárulás hiányában a dolgozat csak az Egyetem arra kijelölt számítógépein, képernyős megtekintéssel kutható. Egyéb hozzáférés, többszörözés nem engedélyezett.)

Büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom az alábbiakról:

- dolgozatom mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak,
- a dolgozatban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, a leírtak saját, önálló munkám eredményei,
- a dolgozatban felhasznált adatokat, forrásokat a szerzői jog figyelembevételével alkalmaztam,
- a dolgozat nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén felsőoktatási szakképzés, diplomaszerezés vagy szakirányú továbbképzés során.

Tudomásul veszem az alábbiakat:

- a dolgozat szerzői jogtisztaságának ellenőrzésére az Egyetem szoftveres ellenőrzést (plágiumszűrést) végezhet és eredményét a dolgozat értékelésében felhasználhatja,
- a dolgozat elektronikus formában, az Egyetem repozitóriumában kerül elhelyezésre és a hatályos jogszabályok, intézményi szabályzatok szerint, valamint fentebbi szerzői rendelkezéseimnek megfelelően biztosítható a kutatási célú hozzáférése,
- a dolgozat metaadatai és szerzői összefoglalója online nyilvánosak.

Zalaegerszeg, 2023. 05. 20.

Skultéti Beatrix s.k.

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	4
2. A településfejlesztés szerepe a települési önkormányzatok működésében	5
2.1. A településfejlesztés fogalma	5
2.2. A településfejlesztés tartalma	5
2.3. A településfejlesztés finanszírozási lehetőségei	5
3. Nárái Község Önkormányzata településfejlesztési tevékenysége a 2020-2022 években, kiemelten az óvoda fejlesztésére	7
3.1. A település korábbi fejlesztési tevékenységei	7
3.2. A megvalósult fejlesztések indokoltsága, megalapozottsága	8
3.3. Az óvoda fejlesztésének szükségessége	9
4. A község óvoda fejlesztési projektjének bemutatása	10
4.1. A fejlesztési igény megalapozása	10
4.1.1. Helyzetértékelés	10
4.1.2. Kereslet-kínálat elemzése	11
4.1.3. A fejlesztés konkrétumai	12
4.1.4. A projekt célkitűzései	12
4.1.5. A projekt gazdasági, társadalmi, környezeti hatása	13
4.2. A projekt megvalósítási javaslatának bemutatása	13
4.2.1. Műszaki tartalom	13
4.2.2. Kockázatelemzés	15
4.2.3. Swot analízis	16
4.2.4. Indikátorok	17
4.2.5. Cselekvési ütemterv	18
4.2.6. Közbeszerzési terv	19
4.3. A megvalósítandó projekt előzetes pénzügyi elemzése	19
4.3.1. A pénzügyi terv felépítése	19
4.3.2. A pénzügyi fenntarthatóság	21
5. Nárái Község Önkormányzata fejlesztési vizsgálatának összefoglaló értékelése	22
Irodalomjegyzék	24
Ábrajegyzék	25
Táblázatjegyzék	25

1. Bevezetés

Záródolgozatom témája egy község önkormányzata településfejlesztéséhez kapcsolódik. Dolgozatom első részében a településfejlesztés konkrét meghatározására, értelmezésére térek ki. Utána az általam választott településen megvalósult fejlesztéseket ismertetem 2020-2022. évekre vonatkozóan, amelyekből egyet részletesen kiemelve vizsgálók. A választott települési önkormányzat Vas vármegyében, Náraiban található. Az intézmény alaptevékenysége az általános közigazgatás, illetve a helyi közfeladatok ellátása. Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei irányítják. A polgármesteri hivatalban dolgozók létszáma 5 fő: polgármester, jegyző, igazgatási és adóügyekkel és pénzügyekkel foglalkozó előadó, valamint a hivatalsegéd. Nárai polgármestere egyértelműen a település iránt elkötelezett, fő célja költséghatékony önkormányzat működtetése, a település infrastrukturális fejlesztése. A település lakóinak száma az utolsó becsült adatok (2021) alapján 1487 fő, népsűrűsége 92 fő/km². Ezekkel az értékekkel a szombathelyi agglomerációban a népesség szám alapján a második helyen szerepel. A népesség nagy részét a helyi őslakosok teszik ki, de Szombathely közelsége miatt sokan költöznek ki a városból, amely tovább növeli a településen élők számát. Nárai Község Önkormányzata (továbbiakban: önkormányzat) fontosnak tartja a település folyamatos fejlődését, illetve fontosnak tartja a település lakóiban felmerülő kéréseket, igényeket. Így indult az a projekt is, amit részleteiben fogok bemutatni, azaz Nárai község óvodájának bővítése és korszerűsítése. A témaválasztásom indoklása nagyon egyszerű. Náraiban élek, szívesen veszek részt a település életében történő eseményeken, ezért fontos számomra a szociális, kulturális és gazdasági fejlődés, amit a választott projekt is indokol. A sok megvalósult fejlesztés közül miért pontosan az óvoda bővítésére és korszerűsítésére esett a választásom? Nő vagyok, bízom benne, hogy egyszer majd anya, ezért fontos számomra, hogy a születendő gyermekem megfelelő helyen, megfelelő körülmények között élhesse meg az óvodás éveit.

A településen végbemenő fejlesztések, új létesítmények megteremtése nagyrészt európai uniós pénzügyi keretből valósultak meg, de akadnak olyan korszerűsítések is, amelyeket az önkormányzat önerőből valósított meg. Az önerő alapját képezik az önkormányzat bevételei, mint például a helyi adók, különféle épületek bérleti díjai. A helyi adók körébe tartozik az iparüzési adó (mértéke: 2 %), a telekadó (mértéke: 10 Ft/nm/év) és a kommunális adó (mértéke: adótárgyanként 20.000 Ft/év, lakó ingatlan esetén 10.000 Ft/év).¹

¹ Nárai Község Önkormányzata weboldala (online) Hozzáférés: <https://narai.hu/hu/gazdasag/> (megtekintve 2023.03.10.)

2. A településfejlesztés szerepe a települési önkormányzatok működésében

2.1. A településfejlesztés fogalma

A településfejlesztés az adott településen végbemenő gazdasági, kulturális, szociális fejlesztések összessége, valamint a hozzá kapcsolódó módszerek, eszközök, tervezési folyamatok, amivel az egyensúly megteremthető és a fejlődés folyamatosan fenntartható.² A település társadalmi alapfunkciói a lakhatás, nevelés-oktatás, munkavégzés, különféle ügyek intézése a helybéli önkormányzatnál, valamint a szabadidős tevékenységek lehetőségeinek a megteremtése. A településfejlesztés fő célja az alapfunkciók jobbá tétele, folyamatos nyomon követése, megfigyelése. A települési önkormányzat felelős a fejlesztések lebonyolításáért.

2.2. A településfejlesztés tartalma

A fejlesztési folyamat a probléma feltárásával vagy egy meglévő projekt tovább gondolásával indul. Következő lépés a célok, célcsoportok meghatározása, valamint minden olyan külső-belső tényező feltárása és hozzáértő személy megbízása, akik végig kísérik a fejlesztés folyamatát. A településfejlesztés irányvonalát a különböző időtávra szóló települési tervek határozzák meg, amelyek két fajtáját különböztetjük meg rendezési, valamint fejlesztési tervek. A rendezési terv a fizikai, térbeli viszonyokat határozza meg. A fejlesztési terv a jövőbeli tevékenységeket, azok céljait, módjait és finanszírozási hátterét foglalja magába.³

2.3. A településfejlesztés finanszírozási lehetőségei

A települési önkormányzatok egy adott fejlesztést önerőből is meg tudnak valósítani, ha a megfelelő erőforrások rendelkezésükre állnak. Az önkormányzat minden évben kötelezően költségvetési tervet készít, ezzel méri fel a kiadásait és bevételeit. Ha felmerül a fejlesztési igény, összeveti a saját bevételeivel, átgondolva annak a lehetőségét, hogy még milyen erőforrások állnak rendelkezésre és melyek szükségesek a projekt megvalósításához.

² Urbáné Malomsoki Mónika: Regionális gazdaságtan Település- és térségfejlesztés (online prezentáció) Hozzáférés: http://abi.gtk.szie.hu/system/files/upload/course_material/telepules_es_tersegfejlesztes_gc_1.pdf (megtekintve 2023.03.10.)

³ Rechnitzer János: Település és fejlesztés Budapest KSZK ROP 3.1.1. PROGRAMIGAZGATÓSÁG 2017 ISBN 978-963-9395-43-5 (online könyv) Hozzáférés: http://www.magyarfurdovarosok.hu/images/docs/konyv/telepules_es_fejlesztes_2007.pdf (megtekintve 2023.03.10.)

A bankok különféle finanszírozási lehetőségeket nyújtanak az önkormányzatoknak. Léteznek a hagyományos folyószámlahitelek, amelyek a napi működésért felelnek. A fejlesztési és felújítási célok megvalósításához is több lehetőséget kínálnak, mint például a beruházási hitelek, az önkormányzati kötvények kibocsátása. ⁴ A Magyar Fejlesztési Bank hozta létre az úgynevezett Önkormányzati Infrastrukturális Programot, amelynek célja az infrastrukturális beruházások finanszírozására kedvezményes kamatozású hitel biztosítása, a pályázatokhoz szükséges önrész biztosítása.

A program előnyei:

- kedvezményes kamatozás,
- hosszú futamidőre igényelhető,
- saját fedezet nélkül, nagy összegű hitel is igényelhető.

A programba helyi önkormányzatok, helyi önkormányzati társulások, valamint többségi önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok vehetnek részt.

Vannak az úgynevezett támogatás-megelőző hitelek, ezek európai uniós támogatás elő-finanszírozásához biztosítanak keretet.⁵

A következő finanszírozási lehetőség a különféle pályázatok az önkormányzatok számára. Minden évben nyilvánosságra hoznak egy pályázati menetrendet, amely a személyes fejlesztési igényekhez kiszámíthatóságot biztosít. A menetrendben közzé teszik az elvárásokat, a feltételeket és a szükséges információkat, valamint minden nyitott, lezárt, felfüggesztett felhívást. Az éves fejlesztési keret kormányhatározatban történő közzététele után minden támogatást igénylő időben megismerheti a pályázáshoz szükséges legfontosabb információkat, mint például felhívások száma, rendelkezésre álló forráskeret.

Fontosabb pályázati hirdetések az önkormányzatok részére:

1. Széchenyi 2020 (2014-2020)

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP)
- Vidékfejlesztési Program (VP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)

⁴ K&H Bank weboldala (online) Önkormányzati finanszírozási lehetőségek Hozzáférés: <https://www.kh.hu/vallalat/finanszirozas/onkormanyzati/lehetosegek> (megtekintve 2023.03.12.)

⁵ MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság weboldala (online) MFB Önkormányzati Infrastruktúra fejlesztési program Hozzáférés: <https://www.mfb.hu/%20mfb-onkormanyzati-infrastrukturafejlesztési-program-2020-1-s2498> (megtekintve 2023.03.12.)

2. *Széchenyi Plusz (2021-2027)*

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)⁶

3. *Magyar Falu Program (Falusi életminőséget javító pályázatok)*

A program előnye az egyszerűség, gyorsaság, a rugalmas eljárási rend. A pályázat beadási idejétől számítva 65 napon belül megszületik a döntés. A „Támogatói Okirat” kiállítását követően pedig a sikeres pályázónak 5 napon belül megérkezik a támogatási összeg. Ez a támogatási forma kizárólag hazai költségvetésű forrásból valósul meg. A támogatás elő - finanszírozott, önerőt nem igénylő. A pályázatban az 5000 fő lélekszám alatti települések önkormányzatai, egyház közösségei, civil szervezetei vehetnek részt.⁷

3. Nárai Község Önkormányzata településfejlesztési tevékenysége a 2020-2022 években, kiemelten az óvoda fejlesztésére

3.1. A település korábbi fejlesztési tevékenységei

Ahogy azt már korábban érintettem, Nárai Község Önkormányzata kiemelten kezeli a település lakóinak jólétét. Fontos, hogy a településen folyamatosan fejlesztések történjenek. A 2020-2022. években több sikeres pályázat, projekt valósult meg. Ezek közül szeretnék néhányat bemutatni.

A 2020. évben megvalósult fejlesztések

A Nárai önkormányzat 15 millió forint támogatást nyert beltéri utak felújítására. A fejlesztés során 600 méter útburkolatot erősítettek meg és aszfaltoztak le. A teljes projekt költsége 32,5 millió Ft volt, ebből 15 millió Ft a támogatás a fennmaradó 17,5 millió Ft-ot pedig a működési kiadások csökkentésével az így keletkező megtakarításokból és a helyi adóbevételekből fedezték. Tehát a projekt önerő és sikeres pályázat útján valósulhatott meg.⁸

⁶ Szécsenyi Terv Plusz weboldala (online) Pályázati dokumentációk Hozzáférés: https://www.palyazat.gov.hu/palyazati_dokumentaciok1 (megtekintve 2023.03.15.)

⁷ Magyar Falu Program weboldala (online) Falusi életminőséget javító támogatások, pályázatok Hozzáférés: <https://magyarfaluprogram.hu/palyazat> (megtekintve 2023.03.15.)

⁸ Németh Tamás: Önkormányzati hírek Nárai Hírmondó 2021/ 1 félév, 16. évf. 54. sz., p. 2

A 2021. évben megvalósult fejlesztések

A „Magyar Falu Program” keretében sikeresen valósult meg a Náriai Művelődési Ház belső felújítása. A pályázatból a nagyterem, kisterem újult meg és a kazáncsere, valamint napelemek telepítése valósult meg. Ez utóbbi nagy előnyt jelent az önkormányzatnak, mivel a kultúrotthon villamosenergia szükségletét az új napelemek termelik. A színpad is teljes felújításon esett át, emelve az itt tartott előadások környezeti színvonalát. A munkálatok elvégzése közel 14 millió forintba került, ebből pályázat útján 9,1 milliót nyert az önkormányzat.

Az önkormányzat mindig is nagy figyelmet fordított a település képére és rendezettségére, hogy a lakosok komfortosan érezzék magukat, akár egy séta vagy a különféle rendezvények, programok során. Ehhez kiemelten közrejátszik a tisztaság, gondozottság a megfelelő park-fenntartás és a folyamatos karbantartás. A feladatok ellátásához különféle kiegészítőkre, szerszámokra van szükség, ehhez nyert pályázatot az önkormányzat a Magyar Falu Program keretében, közel 3 millió Ft értékben.⁹

A 2022. évben megvalósult fejlesztések

A Náriai Polgármesteri Hivatalban 2022-ben teljes felújítást hajtottak végre. A fejlesztés szükségyszerűsége nem csupán az esztétikai állapot volt, hanem alapvetően a fűtés-energetikai rendszer korszerűsítési követelménye. A projekt keretében az összes nyílászáró cseréje, járólapp cseréje, új parketta letétele, festés, mázolás és a teljes bútorzat cseréje valósult meg. Ezáltal a település lakói az önkormányzatnál töltött idejük alatt komfortosan érezhetik magukat. Kijelenthető, hogy minden felújítás, fejlesztés az egész település érdekét szolgálta és szolgálja. A „Magyar Falu Program” keretein belül „Faluházak felújítása” nevű sikeres pályázat során, 23,5 millió Ft-ot nyert az önkormányzat, amely fedezte a fejlesztés teljes költségigényét.¹⁰

3.2. A megvalósult fejlesztések indokoltsága, megalapozottsága

Az önkormányzat törekszik a település folyamatos fejlesztésére. Ezt bizonyítják a felsorolt megvalósított projektek is. A fejlesztések célja, hogy a Náraiban élő polgárok komfortos, élhető környezetben megfelelő életkörülmények között éljék az életüket. Az utcakép szempontjából, és az elfogadható közlekedési körülmények megteremtése miatt vált szükségessé az utak felújítása. A Náriai önkormányzat mindig is nagy hangsúlyt helyezett arra, hogy az utak

⁹ Németh Tamás: Önkormányzati hírek Náriai Hírmondó 2022/ 1 félév, 17. évf. 55. sz., p. 2-3

¹⁰ Németh Tamás: Önkormányzati hírek Náriai Hírmondó 2023/ 1 félév, 18. évf. 56. sz., p. 1-2

folyamatos vizsgálaton, karbantartáson esznek át és a szükséges javításokat időben elvégezzék. Évről-évre ehhez több pályázat is rendelkezésre áll, amelyeket kihasználva az elképzelések megvalósíthatóak voltak. A művelődési ház felújítása is fontos feladat volt, hiszen a település központjában helyezkedik el. Évről, évre sok program lebonyolítása történik az épületben (pl.: szakkörök, sport foglalkozások, ünnepi műsorok, előadások). Ugyancsak a település központjában található az önkormányzat polgármesteri hivatala. A felújítás szükségességét igazolja, egyrészt az energetikai korszerűsítés, amelynek hatása a későbbiekben a működési kiadások csökkenésében jelentkezik, másrészt a komfortos XXI. századi környezet megteremtése. Az önkormányzat folyamatos törekvései és céljai lehetővé teszik, hogy a település folyamatosan fejlődő maradjon a jövőben is.

3.3. Az óvoda fejlesztésének szükségessége

Nárai egy fejlődő település, amelyet elsősorban az infrastrukturális fejlesztések biztosítanak. A település lélekszáma növekvő tendenciát mutat, amely köszönhető Szombathely közelségének is, így az utóbbi években sokan költöztek ki a városból. Ez a költözési hullám okozta az igényt a lakóparkok megnyitására. Nárai két új lakóparkkal lett gazdagabb, ahol a lakók többségében fiatalok, családalapítás előtt állók, de az idősebbek is szívesen telepednek le itt. Sokan élnek a kormány által nyújtott családtámogatási lehetőségekkel, amely megnövelte a születések számát. Ez okozta azt a problémát, amely megoldásra várt. A Nárai óvoda befogadóképessége elérte a maximumot, valamint az infrastruktúra sem volt már a megfelelő. A családi ház méretű óvoda két csoportszobával rendelkezett, a kis csoportba 4 éves korukig járnak a gyerekek és ezenfelül van középső és nagy csoport, akik összevontan, egy csoportszobában kerültek elhelyezésre. A nagy csoportba csak akkor volt lehetőség bekerülni, ha üresedés keletkezett. Az intézmény tehát bővítésre és korszerűsítésre szorult. A férőhelyek növelése mellett, fő szempont volt a mosdók bővítése és felújítása is. Az óvoda 38 éve épült, akkor 40 főre tervezték, 2019-ben a probléma felmerülésekor 60 fő látogatta az intézményt. Az épületen az évek során jelentős felújítást nem hajtottak végre, csupán ablakcserén és külső szigetelésen esett át. Az óvodás gyermekek szülei aláírásokat gyűjtöttek, de önerőből semmiképp sem tudta az önkormányzat a fejlesztést vállalni, mert a bővítés előzetes felmérés alapján közel 80 millió Ft-ba került volna. Nárai Község Önkormányzatának pedig nincs akkora bevétele, hogy ezt ki tudta volna gazdálkodni. Ipparral, valamint komolyabb szolgáltatási vállalkozásokkal nem rendelkezik, így mindenképp pályázatra volt szükség, amiből a fejlesztés megvalósítható. Több pályázat is benyújtásra került, viszont a probléma ott kezdődött, hogy hiába a népességszám növekedés és igény az óvodára,

sokan nem jelentették át magukat, hogy a településen laknak, így néhány pályázat elutasításra került, mert nem tudták valósan alátámasztani a település lélekszámát. Majd végül 2019-ben a Támogató Terület-és Településfejlesztési Operatív Program keretein belül, „Foglalkoztatás és az Életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése” címen pályázat került kiírásra, amelyre Náriai Község Önkormányzata, „Náriai község óvodájának bővítése és korszerűsítése” projekt címen támogatási kérelmet nyújtott be. A 2020. év januárjában pozitív elbírálás történt, így a kedvezményezett Náriai Község Önkormányzata 100 millió Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesült. A bővítés és korszerűsítés elkezdődhetett, a projekt konzorciumi együttműködés során valósult meg és a feladat ellátásért a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal felelt.

4. A község óvoda fejlesztési projektjének bemutatása

4.1. A fejlesztési igény megalapozása

4.1.1. Helyzetértékelés

A helyzetértékelésem során szeretném bemutatni a település jellegzetességeit, a település adottságait és lehetőségeit, valamint a záródolgozatom fő témájának választott projekt elhelyezését a település életében. Ausztria közelsége által sokan vállalnak munkát a szomszédos országban. A népesség nagyobb része gazdaságilag aktív, valamint a foglalkoztatottsági problémák aránya elenyésző. A településen található posta, bolt, óvoda, iskola és önkormányzat, amelyek nagy része a település központjában helyezkedik el. Az említett intézmények, szolgáltató egységek munkavállalói nagyrészt helybéli lakosok. Szombathely közelsége okán a megyeszékhelyen is sokan vállalnak munkát. A helyzetértékelésem következő részében a lakók közösségi összefogására és pozitív megnyilvánulására térek ki, amely nagyon fontos a település életében, illetve a településfejlesztés egyik meghatározó pillére a közösségi élet fenntartása és a lehetőségek feltárása. Ahogy azt már korábban említettem, Náriai község fontosnak tartja a közösségi élet adta esélyeket, összefogásokat, ezeket kihasználva több civil szervezet is működik a településen. Ezek közül szeretnék néhányat bemutatni.

A Náriai Sportkör indulása az 1940-es évek elejére tehető. Fő célja a településen élő és a határos falvakból átjáró fiataloknak, szervezett kereteken belül sportolási lehetőség biztosítása és egészséges életmódra való nevelés segítése és támogatása.

A Náriai Templomért Alapítvány a 2000-es évek elején alakult. A szervezet fő célja a településen található templom és plébánia épületének folyamatos karbantartása és a hozzá kapcsolódó

értékek megóvása, valamint az időszakos rekonstrukciók elvégzéséhez szükséges pénzügyi háttér biztosítása.

A Náraiért Egyesület 2008-ban kezdte el működését, alapvetően szociális és kulturális céllal alakult. A fő motivátság, amely elősegítette az összefogást a településen élők és élni akaró állampolgároknak, hogy olyan lehetőségeket biztosítson szociális és kulturális téren, amely hatással van a közélet élénkítésére és népességmegtartó képességére.

A település helyzetének értékelésében egy fő szempont Nárai község óvodája, nevesítetten Nárαι Aranykapú Óvoda nagy jelentőséggel bír a település életében. A lakóhely választás egyik fő szempontja, hogy az adott településen milyen lehetőségek állnak rendelkezésre. Nárαι községben a hároméves kor feletti gyerekek elhelyezése ezáltal adott, természetesen akad olyan szülő, aki szívesen viszi be gyermekét Szombathelyre. Az óvoda, mint egy lehetőség nem csak a szülők életét könnyíti meg, hanem néhány ott dolgozó községbeli lakos életét is, akiknek az intézmény munkahelyet biztosít. Az óvoda fenntartója Nárαι Község Önkormányzata, ezáltal fő feladatai közé tartozik az intézmény megfelelő működésének biztosítása. A gyerek életében amikor felnő, nagyon fontosak az első tapasztalatok, benyomások és a környezet.

4.1.2. Kereslet-kínálat elemzése

A Nárαι Község Önkormányzata számos fejlesztési elképzelés közül a Nárαι óvoda bővítésének tulajdonított jelentős szerepet, a kialakult helyhiány és a helyi köznevelési infrastruktúra fejlesztés fontossága miatt. Az intézmény alapszolgáltatási színvonalának emelkedése valósult meg a bővítéssel és korszerűsítéssel. Minden gyermeknek joga van szellemi és fizikai biztonságra, soha ne érje őket azért hátrány, mert kistelepülésen élnek. A Nárαι Község Önkormányzatának feladata továbbá a helyi köznevelési igények feltérképezése és ennek nyomán a kereslet-kínálat egymáshoz közelítése, a felmerülő változások figyelemmel kísérése. Az óvoda bővítése egy teljesen új csoportszoba létrehozásával valósult meg, amely nem csak a gyermekek mindennapi elhelyezésében játszik szerepet, hanem különféle programok lebonyolítására is lehetőséget ad. Ezen rendezvények által erősödhet a szülők összetartozó ereje, amely tovább ösztönzi a lakosság tagjait az aktív társadalmi szerepvállalásra. Így a projektben meghatározott célok és tevékenységek a település egészére kiterjednek.¹¹

¹¹ „Óvodaépület felújítása” pályázati kiírás (online pdf) A pályázati kiírás indokoltsága és célja
Hozzáférés: https://2015-2019.kormany.hu/download/0/ca/d1000/Kiiras_%C3%B3voda%C3%A9p%C3%BClet%20fel%C3%BAj%C3%ADt%C3%A1sa_20200720_v%C3%A9gleges_1.pdf (megtekintve 2023.04.01.)

4.1.3. A fejlesztés konkrétumai

A megvalósult fejlesztés a Náriai Aranykapú Óvoda bővítése, korszerűsítése és projektarányos akadálymentesítése volt. A rendelkezésre álló adatok alapján Náriai települését ma 1487 fő lakja. A település lélekszáma folyamatosan fejlődő tendenciát mutat. Az épület elhelyezkedése a település központjában, mérete és állapota együtt indokolták a bővítést és korszerűsítést. A fejlesztés fő célja a településen élő gyermekek megfelelő körülmények közötti elhelyezése. Az óvoda egyik jelentős hiányossága a tornaszoba volt. A helyhiány következtében a gyerekek tornaóráját a kultúrotthonba kellett megtartani. A felújítást követően a korábbi csoportszobák közül az egyik szoba tornaszobaként funkcionál, így a korábbi probléma megoldásra talált. A már meglévő óvodaépület felújítása mellett az intézményhez egy új épületrész került kialakításra. A bővítmeny illeszkedik a korábbi épülethez. A tervezéskor nagy figyelmet fordítottak a környezeti viszonyokra, a tájra és a településre jellemző építészeti szabványokra. Az új épületben csoportszoba került kialakításra a hozzá tartozó mosdóval és öltözővel. Megtörtént az épület mellékhelyiségeinek akadálymentesítése, valamint az új épületrészhez vezető bejárat is ezen koncepció alapján készült el. Az új épületrész fűtés és melegvíz ellátását a már meglévő fűtési rendszerre csatlakoztatták, amely a gázkazán cseréjének szükségességét eredményezte, az alapterület és a fűtött légtér fogat növekedés következtében. A projekt keretein belül energiatakarékos kondenzációs gázkazán került beépítésre, amely a jövőre nézve költséghatékony megoldás. A fűtés-energetikai rendszer korszerűsítése éves szinten 15 százalékos költségmegtakarítást eredményez. Az fejlesztés során az óvoda udvara is átalakult, zárt játszótér került kialakításra. Az újonnan épített csoportszobához fedett teraszt alakítottak ki.¹²

4.1.4. A projekt célkitűzései

A fejlesztés alapvető célja az óvoda bővítése és korszerűsítése, illetve a bővítés során az épület befogadóképességének növelése, valamint a gyermekek számára tornaszoba kialakítása. A befogadóképesség növelésével a gyermeket vállaló helybéli szülők és a településre érkezők maximális támogatást kapnak a gyermekük elhelyezésére. A fejlesztéssel több gyermek befogadására van lehetőség, amely növeli az állományi létszám szükségletet, ez pedig két új betöltendő munkakör lehetőségét idézi elő. A projekt fő céljából kiindulva további célok megvalósítására van lehetőség. Ezen példa alapján ok-okozati viszony figyelhető meg, a megvalósult cél következtében újabb települést fejlesztő potenciál jön létre. Az épületkorszerűsítés célja, egyrészt a

¹² Náriai Község Önkormányzata weboldala (online) Pályázatok Hozzáférés: <https://narai.hu/hu/palyazatok/top-1-4-1-15-vs1-2019-00046/> (megtekintve 2023.04.01.)

külső esztétikai megjelenés, másrészt a belső terek komfortossá tétele, valamint a bejárat akadálymentesítése. Új, akadálymentes parkolók kialakítása is megtörtént, amely segítséget nyújt a mozgásukban korlátozottaknak. A fejlesztés ezen szakasza bizonyítja azt, hogy a projekt célja a településen élő érintettek egészére vállal felelősséget. Az új tornaszoba kialakítása újabb lehetőségeket hoz magával. Egyrészt megoldódik az a fő cél, hogy a gyermekek egészsége érdekében, valamint a kötelező tornaórák lebonyolítása az óvoda épületében valósuljon meg, másrészt különféle foglalkozások, események megvalósítására van lehetőség. A szoba kialakítása mellett fejlesztést elősegítő eszközök beszerzése is megvalósult. A projekt ezen része növeli az óvoda színvonalát.

4.1.5. A projekt gazdasági, társadalmi, környezeti hatása

Közvetlen gazdasági hatásaként a kialakult helyhiány és a kevésbé színvonalas épület kívül, belül megújult és új épületrésszel gazdagodva szolgálja a településen élők érdekeit. A korszerűbb és élhetőbb települési környezet közvetett módon magasabb életminőséget idéz elő. A fejlesztés az önkormányzat vagyonszállal tartozó épületek értékét növeli, amely a tárgyi eszköz állományban pozitív változást idéz elő. A bővítés és korszerűsítés közel 10%-os vagyonnövekedést eredményezett az önkormányzat összes vagyonához képest. A végbemenő felújítások és korszerűsítések a település képére kedvezően hatnak, valamint növelik a település vonz erejét.

A fejlesztés társadalmi hatásaként a gyermekek mindennapjai színesebbé és komfortosabbá válnak. A szülők pedig bíznak abban, hogy a gyermekeik megfelelő körülmények és életviszonyok mellett tölthetik el idejüket. Az óvoda épületben tartandó programok és események alkalmat adnak a helyi kötődések megerősítéséhez.

Az óvoda bővítése és korszerűsítése környezetileg megfelelő eszközökkel és módszerekkel került megvalósításra. Az akadálymentesítés mellett kiemelt figyelmet fordítottak a környezettudatosságra. Az óvoda körüli zöldövezetet érintetlenül hagyták, a fenntartható térhasználat megtartása a környezeti terhelés redukálását eredményezte.

4.2. A projekt megvalósítási javaslatának bemutatása

4.2.1. Műszaki tartalom

A Nárai Község Önkormányzata tulajdonában lévő óvodaépület befogadóképessége elérte a maximumot. Az épület két csoportszobából, hozzájuk tartozó öltözőből, mosdóból és az ott dolgozók részére egy kisebb konyha részből állt. Az intézmény bővítésre és korszerűsítésre szorult. A bővítés során új csoportszoba létrehozását tervezték és hozzá megfelelő öltöző,

mosdó kialakítását, ezek egy teljesen új épületrészben kapnak helyet. A projekt során megvalósul a meglévő csoportszobák és a hozzá tartozó mosdó és öltöző felújítása, valamint az egyik csoportszoba, tornaszobaként funkcionálna a jövőben. A tervek között szerepelt a meglévő és az új épületrész akadálymentesítése és hozzátartozó akadálymentes parkoló kialakítása.

A projekt fő munkálatait, a tervezői leírást az 1. táblázatban foglalom össze.

1. táblázat: A Nári Aranykapu Óvoda projektjének fő munkálatai, 2020

Új épületrész építómesteri munkák	Kiegészítő munkák, gépészet-villanyszerelés
<ul style="list-style-type: none"> • bontási, föld és sziklamunka • alapozási és egyéb munkák • előre gyártott szerkezetek elhelyezése • falazás és kőművesmunkák, vakolás és bádogos munkák • asztalos szerkezetek és nyílászárók elhelyezése • lakatosmunkák • padló, csempeburkolatok elkészítése • szigetelés, belső-külső festés • tereprendezés 	<ul style="list-style-type: none"> • általános tevékenységek: építési törmelék konténeres elszállítása • fogadósint elkészítése • szerkezet építés • homlokzat, térburkolat készítés • terasz feletti tetőszerkezet elkészítése • épületgépészeti szerelvények és berendezések szerelése
Meglévő épület felújítási munkái	Kerítés építés
<ul style="list-style-type: none"> • vakolat javítása • laminált parketta burkolat készítése • új beltéri nyílászárók elhelyezése • vizes helyiségben járólappurkolat javítása • tisztasági festés 	<ul style="list-style-type: none"> • bontási munkák • lábazat készítés • kerítés készítése • homlokzat és járda javítása

Forrás: Nári Aranykapu Óvoda bővítése tervezői költségvetés 2020
Saját szerkesztés

4.2.2. Kockázatelemzés

A kockázatelemzés során fel kell tárnunk minden olyan tényezőt, amely hatással lehet a projekt megvalósulására és végkimenetelére. A fejlesztési folyamat során felszínre törő nehézségek és akadályok felállítása és ezek kezelési módjának a meghatározása, valamint a bekövetkezés mértékének becslése. A kockázatelemzés segítségével a fejlesztési folyamat gördülékenyebben tud haladni, ezáltal a projekt során bekövetkező akadályok aránya is kevesebb lehet. A fő cél, hogy a kivitelezés a tervezési programmal legyen egyensúlyban, így a különféle nehézségek kiküszöbölhetőek.

Néhány kockázati példa a Nári Aranykapu Óvoda bővítése és fejlesztése kapcsán, a 2. táblázatban látható.

2. táblázat: Nári Aranykapu Óvoda kiemelt kockázati példái, 2020

Kockázatok	Kezelési módok	Bekövetkezés
Nem megfelelő kivitelező kiválasztása	A közbeszerzési eljárás során megfelelő tapasztalattal, szakértelemmel és gyakorlattal rendelkező kivitelező kerül kiválasztásra. Folyamatos és szigorú műszaki ellenőrzés.	Bekövetkezés valószínűsége: kicsi Hatása a fejlesztés megvalósítására: nagy
A munkafolyamatok nem a tervek szerint történnek	A projekt folyamatos figyelemmel kísérése. A tervezési program nyomon követése.	Bekövetkezés valószínűsége: közepes Hatása a fejlesztés megvalósítására: közepes
A tervezett költségek megnövekedése a kivitelezés folyamatában	A beérkező árajánlatok során az ajánlattevők sávok kalkulációt alkalmaznak az időszakos ár növekedés bekövetkezésével számolva.	Bekövetkezés valószínűsége: nagy Hatása a fejlesztés megvalósítására: nagy
Környezeti elemek terhelése	Hosszabb beruházási időtartam és kivitelezési határidő biztosítása mellett az esetlegesen bekövetkező időjárási kockázatok előfordulása csökkenthető.	Bekövetkezés valószínűsége: kicsi Hatása a fejlesztés megvalósítására: kicsi
Az energiaigények csökkenésével szemben támasztott elvárások nem valósulnak meg	A tervezés és kivitelezés során követik azokat az előírásokat, amelyek az energiagazdaságosság szempontjából lényegesek.	Bekövetkezés valószínűsége: kicsi Hatása a fejlesztés megvalósítására: kicsi

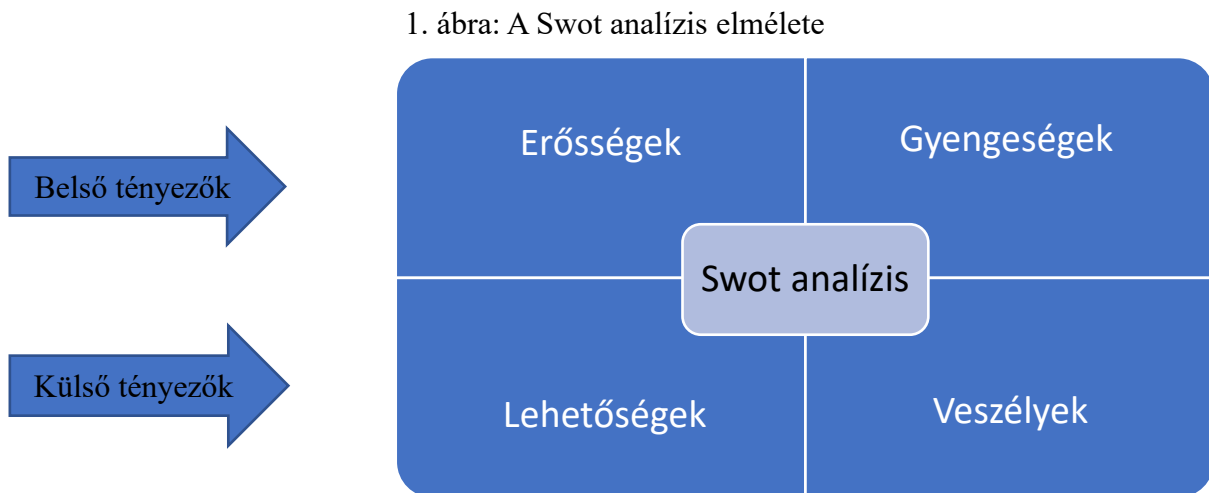
Forrás: <https://promanconsulting.hu/kockazatkzezeles-kockazatmenedzsment/> (megtekintve 2023.04.03.)

Saját szerkesztés

4.2.3. Swot analízis

A Swot analízis egy olyan elemzési módszer, amely segítségével megismerhetők az adott projekt külső, belső tényezői. A belső tényezők csoportjába tartoznak az erössségek és gyengeségek, a külső tényezők pedig a lehetőségek és veszélyek.

A Swot analízis elméletét a 1. ábra szemlélteti.



Forrás: Ujvári Mária (közzététel: 2019.04.14.) <https://www.sikermarketing.hu/swot-elemzes-a-leggyakrabban-hasznalt-marketing-elemzesi-eszkoz/> (megtekintve 2023.04.03.)

Saját szerkesztés

Nárai község óvodájának bővítése és fejlesztése projekt példáján mutatom be ezt az elemzési formát.

A fejlesztés erösségei az alábbiakban foglalhatók össze:

- Az óvoda épülete a falu központjában található,
- Kedvező földrajzi elhelyezkedés (Szombathely közelsége),
- Nyugodt, csendes környezet,
- A település lélekszáma növekvő tendenciát mutat,
- Aktív, összefogásra képes önkormányzat.

A fejlesztés gyengeségei, amelyek nehezítettek a projekt megvalósulását:

- A falvakban a kulturális élet és intézmények elsorvadása,
- Hiányos, nem jól hasznosítható képzettség (városi intézményhez, önkormányzathoz képest),
- Nem megfelelő szervező készség,
- Kisebb a bizalom egy község óvodája felé, mint a városi intézményekhez képest.

A fejlesztés lehetőségei az alábbiakban foglalhatók össze:

- Különféle programok, rendezvények szervezése az épületben,
- Még szorosabb kapcsolat kiépítése a szülőkkel,
- Az aktív közélet építő hatással van a helyi értékek felismerésére,
- Együttműködés különféle kulturális szervezetekkel.

A fejlesztés veszélyei, amelyek negatív hatással lehetnek a megvalósult projektre:

- Fenntartási költségek hiánya,
- A születendő gyermekek számának csökkenése,
- A kulturális különbségek erősödése,
- A kulturális programokon való részvételi arány csökkenése.

A Swot analízis elkészítésével megismerhetők az adott projekt fő erősségei, gyengeségei, lehetőségei és veszélyei. Ezen tényezők ismerete választ ad arra, hogy melyek azok a területek, amelyek a projekt megvalósulását szolgálják, valamint felismerhetők azok a tényezők, ahol optimalizálás, helyesbítés szükséges.¹³

4.2.4. Indikátorok

Az input indikátorok legfőbb jellemzői, hogy a közel 40 éves óvoda épület befogadóképessége elérte a maximumot, bővítésre szorult, illetve az épületen korábban komolyabb felújítást nem hajtottak végre. A 40 év alatt ablakcsere valósult meg, illetve külső szigetelést kapott az épület. Az intézmény állapota indokolta a korszerűsítést és a belső felújítások elvégzését.

Az output indikátorok között kiemelendő, hogy az óvoda a bővítés során új épületrésszel lett gazdagabb, ahol egy új csoportszoba került kialakításra, hozzá kapcsolódó mosdóval és öltözővel. Az új épületrész fűtésrendszere a korábbi épületre lett csatlakoztatva, így indokolt volt a projekt során a teljes fűtési rendszer cseréje és fejlesztése. A már meglévő épület belső terei felújításra kerültek, beleértve a csoportszobákat, a dolgozók számára kialakított konyha és mosdó, valamint a gyermekek öltözője és mosdója is teljes korszerűsítésen ment át. A bejárat felépők helyébe rámpa került, így a helyiségek megközelíthetőek, átjárhatóak mozgáskorlátozottak számára is.

¹³ ProMan Consulting Kft. weboldala (online) Swot elemzés Hozzáférés: <https://promanconsulting.hu/swot-elemzes/> (megtekintve 2023.04.03.)

Az eredmény indikátorok között kiemelendő, hogy az új csoportszoba kialakítása által nőtt az óvoda befogadóképessége. A korábbi csoportszobák közül az egyik tornaszobaként funkcionál tovább, így már az óvoda épületén belül is lehetőség van a tornaórák megtartására. A felújított és bővített óvoda épületben rendezvények és különféle gyerekprogramok lebonyolítására van lehetőség. Az épület felújítása során megvalósult energetikai rendszer korszerűsítése hatására az épület üzemeltetési költségei racionalizálódnak, energiaigénye egy modern épülethez lett hasonló. Javult a település arculata.

A hatás indikátorok legfőbb sajátosságai a közösségi élet felpezsdítése, családi élet, összetartozás megerősítése, valamint embertársaink elfogadása.

4.2.5. Cselekvési ütemterv

A Nári Aranykapu Óvoda bővítésének cselekvési ütemterve a 3. táblázatban látható.

3. táblázat: Nári Aranykapu Óvoda bővítésének cselekvési ütemterve, 2020

Cselekvési ütemterv	
Ütemezés (év, félév)	Tevékenységek
2019. II.	- Projekt előkészítési dokumentáció teljes körű teljesítése, kommunikációs rendszer kialakítása - Támogatási kérelem benyújtása
2020. I.	- Projekt indítása - A megvalósítókkal való egyeztetés, feladatkörök tisztázása, engedélyek beszerzése
2020. II.	- Műszaki ellenőr, építőmérnök keresése, szerződtetése - Épület felmérése, építési tervek elkészítése - Eszközbeszerzéshez ajánlatkérések készítése - Pénzügyi feladatok irányítása
2021. I.	- Kivitelezési feladatok ellátására vonatkozó közbeszerzési eljárás lefolytatása - Kivitelező kiválasztása - Projektnapló megnyitása, kivitelezési folyamat megkezdése
2021. I. - II.	Kivitelezés: - új épületrész kialakítása, meglévő épület felújítása - akadálymentesítés, akadálymentes parkoló kialakítása, kerítés építés
2021. II.	- Projekt fizikai befejezése - Műszaki átadások, projekt elszámolása - Kötelező nyilvánossági feladatok ellátása

Forrás: Projektdefiniálás dokumentumai Hozzáférés: http://centroszet.hu/tananyag/projektmenedzse-ment/63_projektdefinils_dokumentumai.html (megtekintve 2023.04.05.)

Saját szerkesztés

4.2.6. Közbeszerzési terv

A Nári óvoda bővítése és felújítása projekt közbeszerzési ügymenetének lefolytatása nyílt eljárással, két körben valósult meg. Az első közbeszerzési eljárás eredménytelenül zárult. A második kört 2021 első felében bonyolították, ekkor három ajánlat érkezett. Az ajánlatok a teljes munkák költségeit tartalmazták. Az ajánlatkérő jelen esetben Nári Község Önkormányzata, megvizsgálta az ajánlatokat, hogy valóban teljesek-e, a számítások helyesek-e, minden okmány aláírásra került-e. Biztosította a hiánypótlás lehetőségét, melynek során a hiányok pótlásra kerültek. Az ajánlatkérő mindhárom ajánlattevőt írásban értesítette a döntésről. A bíráló bizottság alkalmassági, alkalmatlansági szempontok szerint, valamint minden olyan tényezőt beleértve, amely hatással van a projekt kivitelezésére, az ajánlatokat megvizsgálta. A közbeszerzési eljárás nyertesének a VASI OPUS Kft-t javasolta, amelynek indoka volt, hogy az ajánlatok közül az ellenszolgáltatás összege e kivitelezőnél volt a legalacsonyabb, így Nári Község Önkormányzata számára ez volt a legkedvezőbb ajánlat.

4.3. A megvalósítandó projekt előzetes pénzügyi elemzése

4.3.1. A pénzügyi terv felépítése

A Nári Aranykapú Óvoda bővítése és korszerűsítése teljes egészében pályázati utó- finanszírozásból valósult meg. A támogatás összege, amely teljes mértékben fedezte a megvalósításhoz szükséges pénzügyi forrást, 100 millió Ft. Ahogy azt már korábban említettem, a projekt konzorciumi megállapodás alapján jött létre, ugyanis a projektmenedzsment feladatát a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal végezte. A pénzügyi terv felépítése révén a projekt elszámolható költségeire térnek ki, ebben nagy segítségemre volt a „Támogatási Szerződés”, ugyanis konkrét adatok támasztják alá a megvalósításhoz szükséges pénzügyi igényt. A támogatási összeg Nári Község Önkormányzata számára 97 millió Ft, valamint az említett Vas Megyei Önkormányzati Hivatal 3 millió Ft támogatási összegre volt jogosult a projektmenedzseri feladatok ellátásáért.

Tervezett költségeket, tevékenységeket a „Támogatási Szerződés” alapján a 4. táblázatban szemléltettem a kedvezményezett Náriai Község Önkormányzata szempontjából.

4. táblázat: Tervezett költségek, tevékenységek a kedvezményezett Náriai Község Önkormányzata vonatkozásában, 2020

Költség-kategória	Költség-típus	Tevékenység jellege	Nettó egységár (ezer Ft)	Nettó egységárra jutó ÁFA (ezer Ft)	Összesen (ezer Ft)
Beruházáshoz kapcsolódó költségek	Építéshez kapcsolódó költségek	Felújítás	2.600	702	3.302
Beruházáshoz kapcsolódó költségek	Építéshez kapcsolódó költségek	Bővítés	65.570	17.704	83.274
Beruházáshoz kapcsolódó költségek	Építéshez kapcsolódó költségek	Felújítás	2.690	726	3.416
Beruházáshoz kapcsolódó költségek	Eszközbeszerzés költségei	Bekerülési érték	270	73	343
Projekt előkészítés költségei	Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei	Műszaki tervek, kiviteli és tendertervek, ezek hatósági díjai	3.543	957	4.500
Projekt előkészítés költségei	Közbeszerzési költségek	Közbeszerzési dokumentáció összeállítása, közbeszerzési tanácsadói tevékenység	787	213	1.000
Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei	Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	130	35	165
Szakmai tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások költségei	Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége	Műszaki ellenőri szolgáltatás költsége	787	213	1.000
Elszámolható költségek:					97.000

Forrás: Náriai község óvodájának bővítése és korszerűsítése „Támogatási szerződés” 13/1. sz. melléklet, 2020

Saját szerkesztés

Az elszámolható költségek legnagyobb részét a beruházáshoz kapcsolódó költségek alkotják, ezen belül pedig az építéshez kapcsolódó költségek értéke a jelentősebb. A projekt előkészítés költségei és a szakmai tevékenységhez kapcsolódó szolgáltatások költségei az összes költség 7 %-át teszik ki.

Tervezett költségeket, tevékenységeket a „Támogatási Szerződés” alapján a 5. táblázatban szemléltettem a kedvezményezett Vas Megyei Önkormányzati Hivatal szempontjából.

5. táblázat: Tervezett költségek, tevékenységek a kedvezményezett Vas Megyei Önkormányzati Hivatalnál, mint projektmenedzsernél, 2020

Költség-kategória	Költség-típus	Tevékenység jellege	Nettó egységár (ezer Ft)	Nettó egységárra jutó ÁFA (ezer Ft)	Összesen (ezer Ft)
Projekt előkészítés költségei	Előzetes tanulmányok, engedélyezési dokumentumok költségei	Egyéb szükséges háttér tanulmányok, szakvélemények	500	0	500
Projektmenedzsment költség	Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása	Foglalkoztatást terhelő adók, járulékok	408	0	408
Projektmenedzsment költség	Projektmenedzsment személyi jellegű ráfordítása	Munkabér	2.092	0	2.092
Elszámolható költségek:					3.000

Forrás: Náriai község óvodájának bővítése és korszerűsítése „Támogatási szerződés” 13/2. sz. melléklet, 2020

Saját szerkesztés

4.3.2. A pénzügyi fenntarthatóság

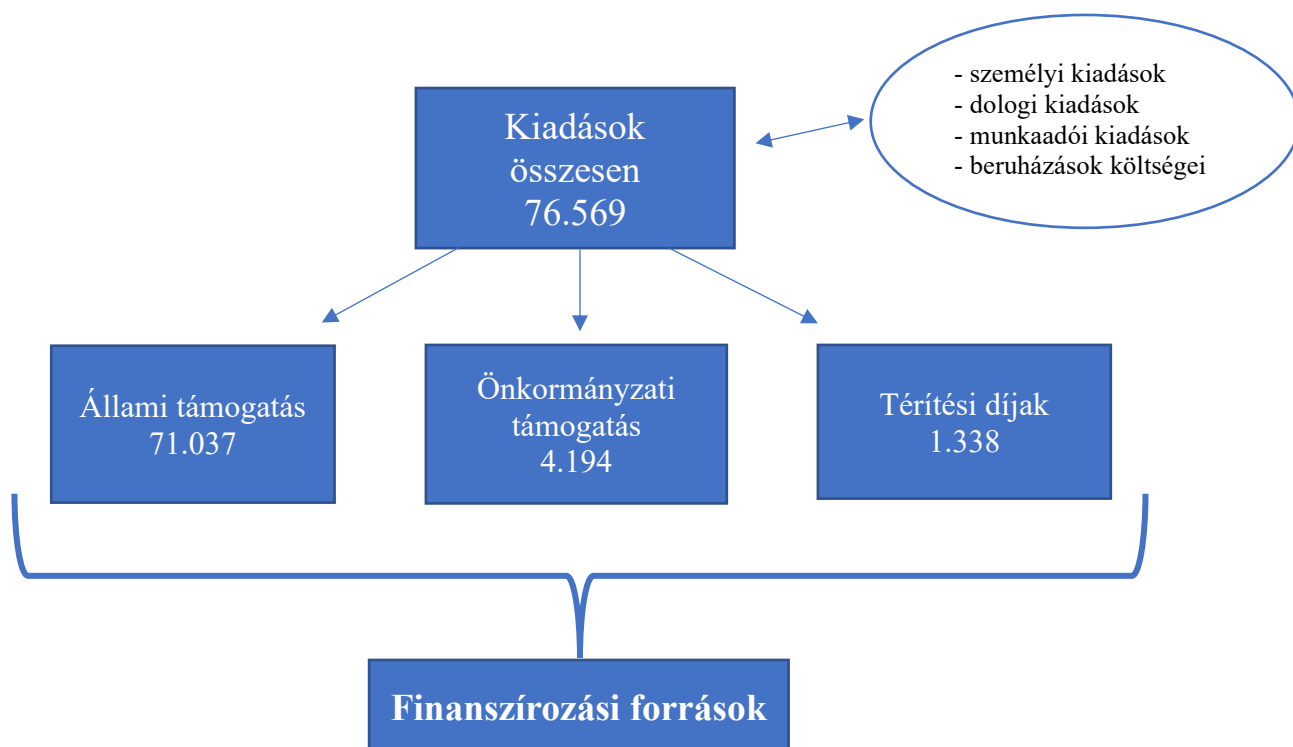
Az óvoda felújítása és fűtés korszerűsítésének megvalósítását követően az épület fenntartási költségei csökkentek, az energetikai mutatók javulása miatt. A működtetés során újabb emberi erőforrás alkalmazására volt szükség, ugyanis az óvoda 75 gyermek befogadására lett alkalmas, amely két új dolgozó alkalmazását igényelte.

Összegezve, a Náriai Aranykapú Óvoda működési bevétele elenyésző, az intézmény fenntartója Náriai Község Önkormányzata. A mindennapi életben az óvoda működési bevétele az étkeztetésből és különféle ellátások díjából származik, amely tulajdonképpen ezen szolgáltatások kiadására nyújt fedezetet.

A többi kiadást, mint például a dolgozók bére és járulécai, valamint különféle fenntartási és üzemeltetési költségek, az önkormányzat finanszírozza a mindenkori költségvetés terhére, amely az éves költségvetésben kerül megtervezésre.

A Nári Aranykapu Óvoda működési kiadásainak finanszírozási forrásait a 2022-es évre vonatkozóan a 2.ábra szemlélteti.

2. ábra: A Nári Aranykapu Óvoda működési kiadásainak finanszírozási forrásai a 2022-es évre vonatkozóan (adatok: ezer Ft-ban)



Forrás: Nárii Község Önkormányzata éves költségvetési beszámoló 2022

Saját szerkesztés

5. Nárii Község Önkormányzata fejlesztési vizsgálatának összefoglaló értékelése

Záródolgozatomban Nárii Község Önkormányzata településfejlesztési koncepcióját mutattam be a 2020-2022-es évekre vonatkozóan, amelyekből kiemelten a Nárii Aranykapu Óvoda bővítését és korszerűsítését projekt szinten vizsgáltam.

A feldolgozandó témaként választott fejlesztés a „Nárii Aranykapu Óvoda bővítése és korszerűsítése” a tervek szerint valósult meg. A kivitelezési munkálatok határidőre befejeződtek. A projekt átadására 2021. év novemberében került sor. A fejlesztésnek köszönhetően az intézmény befogadóképessége 87,5 %-kal (40 főről 75 főre) nőtt. Az épületen végzett felújításoknak (homlokzati szigetelés, új nyílászárók beépítése) és a fűtés – energetikai rendszer korszerűsítésének köszönhetően az óvoda fenntartási költségei mintegy 15 százalékkal csökkentek. A projekt

megvalósítására az önkormányzat 100 millió Ft vissza nem térítendő támogatást nyert az európai uniós alapokból, amely támogatási összeg teljes mértékben felhasználásra került és a kitűzött célok megvalósításához elegendőnek bizonyult.

Nárai Község Önkormányzata képviselő testülete lényegesnek tartja a település folyamatos fejlődését, ezt bizonyítják a már megvalósult és a folyamatban lévő fejlesztések. Nárai község fejlesztési tervei alapján a jövőben több projekt vár megvalósításra, amelyek közül néhányat kiemelek.

Az „Élhető Település TOP PLUSZ” pályázat keretein belül a község két főutcája föld medrű árokrendszerének elbontása és betonelemes árokrendszerre történő átépítése kezdődött el. Továbbá a település frekventált területein zárt csapadékcsatorna kiépítésére nyílik lehetőség, amelynek felületén parkolóhelyek kialakítására kerül sor. A község központjában lévő parkban modern játszóvár elhelyezése történik a 2023 év során. Az „Élhető Település TOP PLUSZ” nyertes pályázatra 300 millió Ft támogatási összeget ítéltek meg, amely az előzőekben felsorolt fejlesztések forrása.

A Nárai Egészségház megépítésére több pályázat is beadásra került, amelyek eredménytelenül zárultak. Nárai Község Önkormányzata képviselő testülete úgy döntött, hogy a fejlesztést önerőből valósítja meg az önkormányzat. A fejlesztés pénzügyi forrása a működési kiadások csökkentéséből, illetve az önkormányzat értékpapír állományának piacon realizált árfolyamnyereségéből származik. A munkálatok már elkezdődtek.

Az önkormányzat a fejlesztésekkel javítani kívánja a község lakóinak életkörülményeit és a község vonz erejét a betelepülni vágyók irányába. Nárai község kedvező elhelyezkedése, valamint a településen megvalósuló folyamatos fejlesztések jó lehetőségeket teremtenek az európai válság útján.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom

1. **Rechnitzer János:** Település és fejlesztés Budapest KSZK ROP 3.1.1. PROGRAMIGAZGATÓSÁG, 2017 ISBN 978-963-9395-43-5

Folyóiratok, cikkek

2. Németh Tamás: Önkormányzati hírek Nári Hírmondó 2021/ 1 félév, 16. évf. 54. sz., p.
3. Németh Tamás: Önkormányzati hírek Nári Hírmondó 2022/ 1 félév, 17. évf. 55. sz., p. 2-3
4. Németh Tamás: Önkormányzati hírek Nári Hírmondó 2023/ 1 félév, 18. évf. 56. sz., p. 1-2

Internetes források

5. Nári Község Önkormányzata weboldala (online) Hozzáférés: <https://narai.hu/hu/gazdasag/> (megtekintve 2023.03.10.)
6. Urbánné Malomsoki Mónika: Regionális gazdaságtan Település- és térségfejlesztés (online prezentáció) Hozzáférés: http://abi.gtk.szie.hu/system/files/upload/course_material/telepules_es_tersegfejlesztés_gc_1.pdf (megtekintve 2023.03.10.)
7. K&H Bank weboldala (online) Önkormányzati finanszírozási lehetőségek Hozzáférés: <https://www.kh.hu/vallalat/finanszirozas/onkormanyzati/lehetosegek> (megtekintve 2023.03.12.)
8. MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság weboldala (online) MFB Önkormányzati Infrastruktúra fejlesztési program Hozzáférés: <https://www.mfb.hu/%20mfb-onkormanyzati-infrastrukturafejlesztési-program-2020-1-s2498> (megtekintve 2023.03.12.)
9. Szécsenyi Terv Plusz weboldala (online) Pályázati dokumentációk Hozzáférés: https://www.palyazat.gov.hu/palyazati_dokumentaciok1 (megtekintve 2023.03.15.)
10. Magyar Falu Program weboldala (online) Falusi életminőséget javító támogatások, pályázatok Hozzáférés: <https://magyarfaluprogram.hu/palyazat> (megtekintve 2023.03.15.)
11. „Óvodaépület felújítása” pályázati kiírás (online pdf) A pályázati kiírás indokoltsága és célja Hozzáférés: https://2015-2019.kormany.hu/download/0/ca/d1000/Kiiras_%C3%B3voda%C3%A9p%C3%BClet%

[20fel%C3%BAj%C3%ADt%C3%A1sa_20200720_v%C3%A9gleges_1.pdf](#)
(megtekintve 2023.04.01.)

12. Náriai Község Önkormányzata weboldala (online) Pályázatok Hozzáférés:

<https://narai.hu/hu/palyazatok/top-1-4-1-15-vs1-2019-00046/> (megtekintve 2023.04.01.)

13. ProMan Consulting Kft. weboldala (online) Swot elemzés Hozzáférés: [https://proman-](https://proman-consulting.hu/swot-elemzes/)

[consulting.hu/swot-elemzes/](https://proman-consulting.hu/swot-elemzes/) (megtekintve 2023.04.03.)

Egyéb források

14. Náriai Aranykapu Óvoda bővítése tervezői költségvetés, 2020

15. Náriai község óvodájának bővítése és korszerűsítése „Támogatási szerződés” 13/1. sz. melléklet, 2020

16. Náriai község óvodájának bővítése és korszerűsítése „Támogatási szerződés” 13/2. sz. melléklet, 2020

17. Náriai Község Önkormányzata éves költségvetési beszámoló 2022

Ábrajegyzék

1. ábra: A Swot analízis elmélete	16
2. ábra: A Náriai Aranykapu Óvoda működési kiadásainak finanszírozási forrásai a 2022-es évre vonatkozóan (adatok: ezer Ft-ban)	22

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A Náriai Aranykapu Óvoda projektjének fő munkálatai, 2020	14
2. táblázat: Náriai Aranykapu Óvoda kiemelt kockázati példái, 2020	15
3. táblázat: Náriai Aranykapu Óvoda bővítésének cselekvési ütemterve, 2020	18
4. táblázat: Tervezett költségek, tevékenységek a kedvezményezett Náriai Község Önkormányzata vonatkozásában, 2020	20
5. táblázat: Tervezett költségek, tevékenységek a kedvezményezett Vas Megyei Önkormányzati Hivatalnál, mint projektmenedzsernél, 2020	21

**PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: Nárai község fejlesztési tevékenysége, különös tekintettel az óvoda fejlesztésére a 2020 – 2022. években	
Hallgató neve: Skultéti Beatrix	NEPTUN kód: FENBAV
Képzési szint: felsőoktatási szakképzés	
Szak: Pénzügy és számvitel	Szakirány: Vállalkozói
Témavezető neve: Dr. Csanádi Ágnes	Beosztása: egyetemi docens
Tanszék: Pénzügy és Gazdálkodás	

Záródolgozatom témája egy község önkormányzata településfejlesztéséhez kapcsolódik. Dolgozatom első részében a településfejlesztés konkrét meghatározására, értelmezésére térek ki. Utána az általam választott településen megvalósult fejlesztéseket ismertetem 2020-2022. évekre vonatkozóan, amelyekből egyet részletesen kiemelve vizsgálok. A témaválasztásom indoklása nagyon egyszerű. Náraiban élek, szívesen veszek részt a település életében történő eseményeken, ezért fontos számomra a szociális, kulturális és gazdasági fejlődés, amit a választott projekt indokol. Záródolgozatom célja, hogy bemutassam az említett településen végbemenő fejlesztéseket, azok finanszírozási forrásait és a megvalósulás következményeit. A projekt, amelyet részleteiben fogok bemutatni, Nárai község óvodájának bővítése és korszerűsítése, amelyet különféle elemzési módszerekkel vizsgálok. A fejlesztési igény megalapozására helyzetértékelést és kereslet-kínálat elemzést alkalmazok. Majd ezt követően térek ki a projekt célkitűzéseire, valamint a projekt gazdasági, társadalmi és környezeti hatására. A fejlesztés megvalósítási javaslat kidolgozása során mutatom be a projekt műszaki tartalmát, cselekvési és közbeszerzési tervét. Ezt követően a projektet tovább vizsgálva Swot-analízist és kockázatelemzést alkalmazok. A fejlesztés előzetes pénzügyi elemzését két részre bontom. Első részében a pénzügyi tervet ismertetem, azaz a tervezett költségeket és tevékenységeket táblázatban foglalom össze. A második részben az óvoda pénzügyi fenntarthatóságára térek ki, a működési kiadások finanszírozási forrásait ábra segítségével szemléltetem. A záródolgozatom utolsó részében az önkormányzat fejlesztéseinek összefoglaló értékelését végzem a 2020-2022-es évekre vonatkozóan, amelyekből a Nárai Aranykapu Óvoda bővítése és korszerűsítése projekt megvalósulását részleteiben vizsgálom. Nárai Község Önkormányzata képviselő testülete lényegesnek tartja a település folyamatos fejlődését, ezt bizonyítják a már megvalósult és a folyamatban lévő fejlesztések. A fejlesztési terv alapján a jövőben több projekt vár megvalósításra, ezek közül néhányat bemutatok a záró értékelésem során.